Tadqiqot uz

ЎЗБЕКИСТОН ОЛИМЛАРИ ВА ЁШЛАРИНИНГ ИННОВАЦИОН ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАРИ

МАВЗУСИДАГИ КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ

2021

- » Ҳуқуқий тадқиқотлар
- » Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар
- » Тарих саҳифаларидаги изланишлар
- » Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни
- » Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни
- » Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар
- » Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар
- » Маданият ва санъат соҳаларини ривожланиши
- » Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши
- » Техника ва технология соҳасидаги инновациялар
- » Физика-математика фанлари ютуқлари
- » Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар
- » Кимё фанлари ютуқлари
- » Биология ва экология соҳасидаги инновациялар
- » Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари
- » Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

doi

Crossref

31 МАРТ
№26

CONFERENCES.UZ

"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР" МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 26-КЎП ТАРМОҚЛИ ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ
12 -ҚИСМ

МАТЕРИАЛЫ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ 26-МЕЖДИСЦИПЛИНАРНОЙ ДИСТАНЦИОННОЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИИ НА ТЕМУ "НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ"
ЧАСТЬ-12

MATERIALS OF THE REPUBLICAN 26-MULTIDISCIPLINARY ONLINE DISTANCE CONFERENCE ON "SCIENTIFIC AND PRACTICAL RESEARCH IN UZBEKISTAN"
PART-12

ТОШКЕНТ-2021

УУК 001 (062)
КБК 72я43

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" [Тошкент; 2021]

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" мавзусидаги республика 26-кўп тармоқли илмий масофавий онлайн конференция материаллари тўплами, 31 март 2021 йил. - Тошкент: «Tadqiqot», 2021. - 10 б.

Ушбу Республика-илмий онлайн конференция 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналишлари бўйича Ҳаракатлар стратегиясида кўзда тутилган вазифа - илмий изланиш ютуқларини амалиётга жорий этиш йўли билан фан соҳаларини ривожлантиришга бағишланган.

Ушбу Республика илмий конференцияси таълим соҳасида меҳнат қилиб келаётган профессор - ўқитувчи ва талаба-ўқувчилар томонидан тайёрланган илмий тезислар киритилган бўлиб, унда таълим тизимида илғор замонавий ютуқлар, натижалар, муаммолар, ечимини кутаётган вазифалар ва илм-фан тараққиётининг истиқболдаги режалари таҳлил қилинган конференцияси.

Масъул муҳаррир: Файзиев Шохруд Фармонович, ю.ф.д., доцент.

1.Ҳуқуқий тадқиқотлар йўналиши
Профессор в.б.,ю.ф.н. Юсувалиева Рахима (Жахон иқтисодиёти ва дипломатия университети)

2.Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар
Доцент Норматова Дилдора Эсоналиевна(Фарғона давлат университети)

3.Тарих саҳифаларидаги изланишлар
Исмаилов Ҳусанбой Маҳаммадқосим ўғли (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси)

4.Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни
Доцент Уринбоев Хошимжон Бунатович (Наманган мухандислик-қурилиш институти)

5.Давлат бошқаруви
PhD Шакирова Шохида Юсуповна (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги "Оила" илмий-амалий тадқиқот маркази)

6.Журналистика
Тошбоева Барнохон Одилжоновна(Андижон давлат университети)

7.Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар
Самигова Умида Хамидуллаевна (Тошкент вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

8.Адабиёт
PhD Абдумажидова Дилдора Рахматуллаевна (Тошкент Молия институти)

9.Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни
Phd Вохидова Мехри Хасанова (Тошкент давлат шарқшунослик институти)

10.Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар
Турсунназарова Эльвира Тахировна (Навоий вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

11.Жисмоний тарбия ва спорт
Усмонова Дилфузахон Иброхимовна (Жисмоний тарбия ва спорт университети)

12.Маданият ва санъат соҳаларини ривожлантириш
Тоштемиров Отабек Абидович (Фарғона политехника институти)

13.Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши
Бобохонов Олтибой Рахмонович (Сурхандарё вилояти техника филиали)

14.Тасвирий санъат ва дизайн
Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

15.Мусиқа ва ҳаёт
Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

16.Техника ва технология соҳасидаги инновациялар
Доцент Нормирзаев Абдуқаюм Раҳимбердиевич (Наманган мухандислик-қурилиш институти)

17.Физика-математика фанлари ютуқлари
Доцент Сохадалиев Абдурашид Мамадалиевич (Наманган мухандислик-технология институти)

18.Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар
Т.ф.д., доцент Маматова Нодира Мухтаровна (Тошкент давлат стоматология институти)

19.Фармацевтика
Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

20.Ветеринария
Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

21.Кимё фанлари ютуқлари
Рахмонова Доно Қаххоровна (Навоий вилояти табиий фанлар методисти)

22.Биология ва экология соҳасидаги инновациялар
Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

23.Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари
Доцент Сувонов Боймурод Ўралович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

24.Геология-минерология соҳасидаги инновациялар
Phd доцент Қаххоров Ўктам Абдурахимович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

25.География
Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

Тўпламга киритилган тезислардаги маълумотларнинг хаққонийлиги ва иқтибосларнинг тўғрилигига муаллифлар масъулдир.

© Муаллифлар жамоаси
© Tadqiqot.uz

PageMaker\Верстка\Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: http://www.tadqiqot.uz/; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: http://www.tadqiqot.uz/; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

МАДАНИЯТ ВА САНЪАТ СОҲАЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ

1. Otaqulova Nafisa Shamsiyevna
KITOBNING INSON HAYOTIDAGI O`RNI 7
2. YakubovaNafisaOdiljanovna, Jumanazarova O'g'iloy Mirzabek qizi
MAKTABLARDA CHIZMACHILIK FANINI TASVIRIY SAN`AT IMKONIYATLARIDAN FOYDALANIB O`QITISH. 8

МАДАНИЯТ ВА САНЪАТ СОҲАЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ

KITOBNING INSON HAYOTIDAGI O`RNI

Otaqulova Nafisa Shamsiyevna
Navoiy viloyati Qiziltepa tumani 12-umumiy
o`rta ta`lim maktabi kutubxona mudirasi
Telefon: + 998 90 501 65 30

Annotatsiya: Ushbu maqola kitobning inson hayotidagi o`rni va ahamiyati, kitobxonlikning keng targ`ib qilinishi va olib borilayotgan islohotlar haqida ma`lumot beriladi.
**Kalit so`zlar:** kitobxonlik, tafakkur ziyosi, tashabbus, targ`ibot, tarbiya quroli.

Kitob – axborotlarni, g`oya, obraz va bilimlarni saqlash hamda tarqatish, ijtimoiy-siyosiy ilmiy, estetik qarashlarni shakllantirish vositasi, bilimlar targ`iboti va tarbiya quroli; badiiy, ilmiy asar, ijtimoiy adabiyot. Xalqaro statistikada YUNESKO tavsiyasiga ko`ra, hajmi 48 sahifadan kam bo`lmagan, taboqlab tikilgan nodavriy nashrni, shartli ravishda kitob deyish mumkin.

O`zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev ilgari surgan 5 ta muhim tashabbusning biri yoshlar ma`naviyatini yuksaltirish, ular o`rtasida kitobxonlikni keng targ`ib qilish bo`yicha tizimli ishlarni tashkil etishga yo`naltirilgan. Shu bois ham maktabda turli-tuman tadbirlar, davra suhbatlari, she`rxonlik kechalari tashkil qilinib kelinmoqda. Ayniqsa, turli yoshlar doirasida kitobxonlikka qiziqish, muntazam o`qish kundan kunga oshib bormoqda. Zero, buyuk mutafakkirimiz Alisher Navoiy hazratlari aytganlaridek, Kitob – beminnat ustoz, bilim va ma`naviy yuksalishga erishishning eng asosiy manbai" deb bejizga aytmaganlar.  Necha ming yillardan buyon insonlarga to`g`ri yo`lni ko`rsatib kelayotgan, ularning bilimli, tarbiyali, kasb-hunarli va albatta, baxtli bo`lishining muhim omili - bu kitobga do`st bo`lish va kitob o`qishni kanda qilmaslikdir.

Ayniqsa, yoshlarning hayotida kitobning alohida o`rni bor. Chunki yaxshi kitob insonda Vatanga muhabbat, milliy va umuminsoniy qadriyatlar hurmat tuyg`ularini yuksaltirib, yaxshilik hamda ezgulikka undaydi. O`zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 13-sentabr kuni qabul qilingan PQ-3271-sonli "Kitob mahsulotlarini nashr etish va tarqatish tizimini rivojlantirish, kitob mutolaasi va kitobxonlik madaniyatini oshirish hamda targ`ib qilish bo`yicha kompleks chora-tadbirlar dasturi to`g`risida"gi qarori ijrosi yuzasidan joylarda kitobxonlik, mutolaa madaniyatini targ`ib qilishga qaratilgan tadbirlar davom etmoqda. Haqiqatdan ham, keyingi yillarda mamlakatimizda olib borilayotgan islohotlar orasida kitobga bo`lgan e`tibor, kitob mahsulotlarini nashr etish, kitobxonlik saviyasini oshirish borasidagi tashabbuslar eng muhim eng olamshumul tadbirlardandir. Darhaqiqat, insonni komillikka yetkazish, tafakkurini boyitib, ma`naviyatini yuksaltirishda kitobning o`rnini bosa oladigan boshqa biron-bir narsa yo`q. Sir emas, kitobdan uzilib qolish insonlarning bilimi, odob-axloqi, nutqi, qolaversa, jamiyat ravnaqiga o`z ta`sirini ko`rsatmay qolmaydi. Sohibqiron bobomiz o`z zamonasida kitobxonlikka keng e`tibor berganliklari bejizga emas. Jamiyatning rivoj topishi uchun kitobning ahamiyati katta ekanligini isbotlashgan.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev rahnamoligida kitobxonlikni ommalashtirish yoshlarda mutolaa va axborot olish madaniyatini shakllantirish, o`zbek hamda jahon adabiyoti mumtoz va zamonaviy asarlarini targ`ib qilishga qaratilgan sa`y-harakatlarning ahamiyati qo`llarida kitob tutgan yoshlarning quvonchida yaqqol ko`zga tashlanadi. Kitob insonning aql-u tafakkurining shakllanishi va rivojlanishiga xizmat qilar ekan, demak, unga yaqin turgan inson aslo xor bo`lmaydi. Ardoqli yozuvchimiz Muso Toshmuhammad o`g`li Oybek "Kitob – tafakkur qanoti" deya bejiz e`tirof etmaganlar. Darhaqiqat, kitob o`qigan odamdan hech vaqt yomonlik chiqmaydi. Farzandlarimizga kitob o`qishni targ`ib etishimiz emas, balki ularga o`rnak bo`lishimiz lozim.

Foydalaniladigan adabiyotlar:
1. Dildora Nurmirzayeva " Kitob – ma`naviyat ko`zgusi". 2019-y.
2. Internet ma`lumotlari.

MAKTABLARDA CHIZMACHILIK FANINI TASVIRIY SAN`AT IMKONIYATLARIDAN FOYDALANIB O`QITISH.

YakubovaNafisaOdiljanovna
Guliston davlat universiteti o'qituvchisi
+998975692991nafisaodiljonovna@gmail.com
Jumanazarova O'g'iloy Mirzabek qizi.
+99899 6403652.

Annotatsiya: Hozirgi kunda Respublikamiz umumta`lim maktablarida chizmachilikfanini o`qitish jarayonini yanada takomillashtirish maqsadida maktablaruchun bir necha yillardan beri o`qitilib kelayotgan darslikda juda ko`p nazariy va grafik kamchiliklar mavjudligini har taraflama bartaraf qilish maqsadga muvofiq bo`ladi.o`quvchilarga boddiy va murakkab chizmalar chizishda kompyuterning zamonaviy grafikdasturlaridan foydalanib, loyhalash ishlari bilan tanishtrihs lozim deb hisoblaymiz.

**Kalit so`zi:** proeksiyon chizmachilik, chiziqli, ustunli va sektorli grafik va diagrammalar, qobiliyat, tasavvur qilish, fazoviy tasavvurlarini shakillantrish, idrok, modellashtrish, fa`oliyat.

Mamlakatimizda qabul qilingan "Ta`lim to`g`risida"gi Qonun, Kadirlar tayyorlash milliy dasturi va "Maktab ta`limini rivojlantrish Davlat umummilliy dasturi" talablarini amaliyotga joriy etishda asosiy mushtarak maqsad, barkamol avlodni tabiyalash voyaga etkazishdir. Shu maqsadda Resbublikamizda ta`lim sohasida amalga oshirilayotgan tub isloxotilarning mohiyati, ta`lim va tadqiqot tizimlari va jarayonlarini kompyuterlashtirish; ta`lim jarayoniga yangi maqbul usullarni va pedagogic texnalogyalarini joriy etish, shunigdek, uning ilmiy – nazariy asoslarini takomillashtirishda kompyuter imkoniyatlaridan foydalanish muammolarini hal qilishga qaratilgan ilmiy – tadqiqot, ilmiy metodik ishlanmalarni yaratishdan iborat.

Umumta`lim maktablarida chizmachilik fanini tasviriy san`at imkoniyatlaridan foydalanib o`qitish, ijodiy izlanishlar talab qilinadigan vazifalarni ishlab chiqish va ularni amalda qo`llash kutilgan natijalarga olib kelishi bois tanlangan mavzu ta`lim jarayoni dolzarb muammolardan biri hisoblanadi umum ta`lim maktablari uchun chizmachilik va tasviriy sa`nat darslik va o`quv qo`llanmalarni tahlil qilib, ularning metodikasi bilan tanish tadqiqod vazifasi aniqlanadi. Ishda maktab chizmachilikda proeksiyon chizmachilik bo`limiga oid oddiydan murakkabga ta`moili asosida ijodiy izlanishlar talab qiladigan vazifa variantlarini ishlab chiqilsa ularni bajarishi jarayoni o`quvchilarning maniqiy fikirlash va tasavvur qilish qobiliyatlari shakillana boradi va rivojlanadi. Shuningdek chizmachilik fanining har bir bo`limida bajariladigan harqanday predmet detal va buyumlarning chizmalari hamda yaqqol – texnik rasimlarni birgalikda olib boorish yo`li bilan oquvchilarning fazoviy tasvirlash qobiliyatini tezroq shakillantirish va rivojlantirish mumkin bo`ldi.

Buning uchun ishimizda quydagi vazifalari belgilangan:

- Mavjud adabiyotlarda keltirilgan umumta`lim maktaab chizmachilik faninig proeksiyon chizmachiligi bo`limiga oid vazifa variyantlarini ishlabchiqishi usullarning tahlili va ularni kamchiliklarini aniqlash;
- Reproduktiv, produktiv va ijodiy fikirlash talab qilinadigan vazifa varyantlarini mantiqiy va metodik yondashgan holda ishlab chiqish.
- Ishlab chiqilgan yangi vazifa varyantlarning umumta`lim maktablarda dastlabki tajriba – sinovlardan o`tkazish.
- Ilmiy ishi natijalari aks etgan umumta`lim maktabi oqituvchi va o`quvchilar uchun metodik qo`llanma ishlab chiqish va nashir qilish.

Tadqiqot natijalarini umumta`lim maktab chizmachiligiga tadbiq qilib o`quvchilarning mantiqiy fikirlash va fazoviy tasavvur qilish qobiliyatlarini shakillantrish va rivojlantrishga oid dars ishlanmalarini ishlab chiqish orqali ularning nazariy bilimlarini va amaliy ko`nikma va malakalarini oshirish. Bu o`z navbatida hozirgi zamon sharoyitida kichik mutahasislar yetishib chiqishiga zamin yaratadi.

Kochilik o`quv predmetlarida masala va mashiqlarni echish bo`yicha tartiblashtirilgan ish usuli va uslublari ishlab chiqilgan. Grafik faoliyatda o`quvchilar yo`l qo`yadigan tipik hatolar ularning ish usullarini yaxshi bilmasliklaridan kelib chiqadi. Shu bois o`quvchilarga grafik faoliyatning

asosi bo`lgan o`qitish usullarini puhta egallashlari, masalalar echishning eng maqbul usullarini aniqlab, ularni ta`lim jarayoniga tezroq kritishlari lozim. Chizmaning etishmaydigan chiziqlarini aniqlash, chiziqlarini aniqlash, qirqimlarni bajarishda maqbul ish usullarini aniqlashga doir didaktik tadqiqod natijalari shu sohadagi vazifalarni bajarishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.

1. U. Abdullayev. Chizmageometriya va chizmachilik asoslari. 1999 y.
2. "Umumiy o'rta ta'lim maktablarida chizmachilik ta'limi konsepeksiyasi'' 1995-y.
3. A. Umronxo`jaev. "Maktabda chizmachiliko`qitishni takomillashtirish" Toshkent, O'qituvchi – 1993-y.

"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР" МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 26-КЎП ТАРМОҚЛИ ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ

(12-қисм)

Масъул муҳаррир: Файзиев Шохруд Фармонович
Мусаҳҳиҳ: Файзиев Фаррух Фармонович
Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Эълон қилиш муддати: 31.03.2021

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: http://www.tadqiqot.uz/; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: http://www.tadqiqot.uz/; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000